

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Publicatie lijst projecten Basisrapport Grote Projecten en
Programma's en opstart bevraging naar investeringscatalogi bij de
verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid**

Samenvatting

In uitvoering van artikel 5 van het decreet houdende een kader voor grote projecten en programma's van 22 maart 2019 is de Vlaamse Regering verplicht ieder jaar voor 30 mei een lijst op te stellen van grote projecten of grote programma's waarover informatie zal worden verstrekt.

Naast deze informatieverstrekking over een selectie van Grote Projecten en Programma's die niet meer in een verkennings- of onderzoeksfase zitten wordt in het basisrapport ook steeds een indicatieve lijst van toekomstige Grote projecten en Programma's toegevoegd.

Om deze indicatieve lijst te actualiseren, wordt een ruimere, aanvullende bevraging opgestart in lijn met de ambities van het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 dat wil inzetten op het breed gebruik van investeringsagenda's. Dit moet de voorspelbaarheid van de projectenpijplijn, de transparantie en de langetermijnplanning verder stimuleren.

In lijn met deze ambities engageert de bevoegde minister zich om een bevraging op te starten die aldus een overzicht moet bieden van de potentiële investeringspijplijn vanuit de Vlaamse overheid. Deze bevraging vormt een eerste aanzet om een meerjarig perspectief te ontwikkelen.

Projecten met een investeringskost van een zekere schaalgrootte die zich reeds in een vergevorderd stadium richting uitvoering bevinden, zullen na evaluatie worden opgenomen in de indicatieve lijst van toekomstige grote projecten en programma's als onderdeel van het Basisrapport Grote Projecten en Programma's.

Deze bevraging wordt beschouwd als een eerste verkennende stap. Vermelding in de lijst betekent niet automatisch dat een project ook effectief zal worden uitgevoerd, omgekeerd betekent het ook niet dat niet-geregistreerde projecten niet alsnog op een later moment kunnen opgenomen worden.

A. SITUERING

Deze mededeling heeft als doel een overzicht te geven van de investeringsprojecten die in het basisrapport zullen worden opgenomen, evenals heeft deze mededeling de bedoeling om de procedure voor te stellen met betrekking tot de brede bevraging om een indicatief inzicht te verkrijgen van de toekomstige investeringspijlpijn van de Vlaamse overheid. De resultaten van deze bevraging zullen gebruikt worden voor de opmaak van de indicatieve lijst van toekomstige grote projecten en programma's die zal meegegeven worden in het Basisrapport Grote Projecten en Programma's Editie 2025.

B. LIJST VAN PROJECTEN WAAROVER GERAPPORTEERD ZAL WORDEN IN HET BASISRAPPORT GROTE PROJECTEN EN PROGRAMMA'S

In uitvoering van artikel 5 van het decreet houdende een kader voor grote projecten en programma's van 22 maart 2019 is de Vlaamse Regering verplicht ieder jaar vóór 30 mei een lijst op te stellen van grote projecten of grote programma's waarover informatie zal worden verstrekt.

Artikel 2 van het decreet houdende een kader voor grote projecten en programma's van 22 maart 2019 definieert grote projecten en programma's al volgt:

- een groot project is een geheel van niet-routinematige en in de tijd beperkte activiteiten waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of de Vlaamse rechtspersonen de volledige of gedeeltelijke verantwoordelijkheid dragen, en die substantiële financiële consequenties en grote uitvoeringsrisico's inhouden. Een groot project heeft een investeringswaarde van ten minste 100 miljoen euro als het om werken gaat, en 20 miljoen euro als het om leveringen of diensten gaat, telkens exclusief btw;
- een groot programma is een geheel van niet-routinematige en in de tijd beperkte activiteiten die werden opgenomen in een programma waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of de Vlaamse rechtspersonen de volledige of gedeeltelijke verantwoordelijkheid dragen, en die substantiële financiële consequenties en grote uitvoeringsrisico's inhouden. Een groot programma heeft een investeringswaarde van ten minste 200 miljoen euro, exclusief btw.

Het basisrapport bevat ten minste alle grote projecten en grote programma's die gebruikmaken van alternatieve financiering en zich niet meer in de verkennings- of onderzoeksfase bevinden.

Om in aanmerking te komen voor het basisrapport wordt gekeken naar grote projecten of programma's waarvan de afbakening en het concrete voorwerp in voldoende mate werden vastgesteld. Dit zijn projecten die niet meer in de verkennings- of onderzoeksfase zitten (cfr. decreet complexe projecten), maar waarover integendeel een principiële beslissing is gevallen.

Voor de grote projecten en programma's die onder het toepassingsgebied van het decreet complexe projecten vallen is dit het geval vanaf de inwerkingtreding van het voorkeursbesluit. Voor de grote projecten en programma's die niet onder het toepassingsgebied van het decreet complexe projecten vallen, wordt er in de praktijk evenwel voor gekozen om enkel grote projecten en programma's op te nemen die reeds beschikken over een voorkeursalternatief en waarvoor de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure voor de werken/diensten/leveringen bij minstens een van de deelprojecten is opgestart

Projecten/programma's die onder de definitie van het decreet vallen en deel uitmaken van het relanceplan Vlaamse Veerkrachten het Toekomstverbond of de Werken aan de Ring worden niet in overweging genomen, rekening houdende met de bestaande rapportering over deze projecten/programma's. (Deel)projecten of programma's die gebruik (zullen) maken van alternatieve

financiering worden evenwel opgenomen. Hierbij wordt de lijn aangehouden die de afgelopen jaren werd gehanteerd.

Deze informatie moet jaarlijks en uiterlijk op 28 oktober in de vorm van een basisrapport door de Vlaamse Regering gepubliceerd worden.

Artikel 5 van het decreet grote projecten en programma's stelt dat de lijst van grote projecten of grote programma's waarover informatie zal worden verstrekt in het basisrapport kan uitgebreid worden op verzoek van het Vlaams Parlement.

Conform het Decreet van 22 maart 2019 zal de Vlaamse Regering bijgevolg in het volgende Basisrapport Grote Projecten en Programma's over volgende projecten en programma's rapporteren:

Projecten/programma's	
1.	Kilometerheffing voor vrachtwagens
2.	A11
3.	Kempense Noord-Zuidverbinding
4.	Noordelijke wegontsluiting van de luchthaven van Zaventem
5.	R4-Zuid Gent
6.	R4 West-Oost
7.	Werken aan de Ring
7.1.	Complex R0 x A201
7.2.	R0 Noord Zone Zaventem
7.3.	Luchthaventram (Brabantnet)
7.4.	Sneltram A12 (Brabantnet)
8.	Rond Ronse
9.	Brabo I
10.	Brabo II
11.	Livan 1
12.	HOV Hasselt-Maasmechelen
13.	Noord-Zuid Limburg
14.	Gentspoort
15.	PPS Stelplaatsen De Lijn
16.	Premetro Kerkstraat - Pothoekstraat
17.	Verhoging van de bruggen over het Albertkanaal
18.	Loodsboot
19.	Extra Containercapaciteit (ECA)
20.	Nieuwe Sluis Zeebrugge
21.	Renovatie Royerssluis
22.	A12
22.1.	A12 Londerzeel Zuid
22.2.	Ombouw A12/N177 in Aartselaar en Wilrijk-Zuid
23.	OverBruggen
23.1.	Asset Management – PPS Kunstwerken
23.2.	Asset Management – PPS Beweegbare kunstwerken
24.	Asset Management – Sluizen Boven-Schelde
25.	Scholen van Morgen
26.	Projectspecifieke DBFM voor schoolinfrastructuur
27.	Scholen van Vlaanderen
28.	Nieuw omroepgebouw VRT
29.	Kapitaalverhoging door het Vlaams Gewest in Finocas NV
30.	Centrum Sport Vlaanderen Hofstade
31.	M HKA

C. BEVRAGING TOEKOMSTIGE INVESTERINGEN

In het kader van de ambitie om te streven naar een welvarend Vlaanderen wil de nieuwe Vlaamse Regering *onze regio aantrekkelijk houden voor nieuwe investeringen strategische sectoren en hoogtechnologische industrie*. Het regeerakkoord stelt dan ook expliciet: *“Daarom investeren we de komende jaren extra in onze infrastructuur: onderwijs- en onderzoeksinstellingen, wegen, pijpleidingen, zorg en duurzame energie. We werken met investeringskalenders. Zo geven we een duidelijk signaal waarin we de komende decennia als overheid zullen investeren.”*

Het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 plaatst investeringskalenders of agenda's dus centraal binnen de verschillende beleidsdomeinen.

Het Vlaams regeerakkoord legt de nadruk op het opstellen van **investeringskalenders** per beleidsdomein, met een duidelijke focus op **voorspelbaarheid, langetermijnplanning en transparantie**. Meer voorspelbare agenda's zouden moeten leiden tot een efficiënter gebruik van middelen en meer zekerheid voor zowel de overheid, de burger als de marktpartijen.

Als eerste stap wil de Minister van Financiën en Begroting een duidelijker beeld krijgen op de noden en geplande investeringen op langere termijn. Hiervoor wordt aan alle beleidsdomeinen gevraagd om hun geplande investeringen en investeringsnoden in kaart te brengen via een bevraging die jaarlijks gecoördineerd zal worden door het departement Financiën en Begroting.

Deze bevraging moet ons in staat stellen om een globaal en meerjarig inzicht te krijgen in de geplande investeringen binnen verschillende beleidsdomeinen over de **komende vijf (tot tien) jaar** en te komen tot een investeringscatalogus.

We zijn er van bewust dat deze oefening niet eenvoudig is. Er zijn steeds veel onzekerheden en verschuivingen kunnen steeds plaatsvinden. Ook bestaan er aanzienlijke verschillen tussen beleidsdomeinen in de omvang en het aantal investeringen en in de wijze waarop investeringen worden gerealiseerd.

In de bevraging wordt daarom getracht inzicht te krijgen in de grote lijnen. Om het overzicht te bewaren, wordt er gefocust op de grote investeringsprojecten en investeringsthema's (thematische clustering van kleinere investeringen). Het is hierbij niet de bedoeling om elk klein individueel investeringsproject op te nemen, waar mogelijk kunnen kleinere investeringen worden geclusterd binnen thematische budgettaire lijnen. Op die manier kunnen ze toch worden meegenomen en kan er een evenwicht worden gevonden tussen volledigheid en de administratieve last van deze oefening. Hierbij wordt gemikt op investeringen of investeringslijnen¹ **vanaf 10 miljoen euro**. De beleidsdomeinen zijn vrij om deze clustering thematisch in te delen.

Dit is een eerste verkennende oefening en het proces zal iteratief verlopen met het doel om de globale toekomstige investeringsnoden steeds beter in kaart te brengen. Het is bovendien niet zo dat wanneer een project niet op de lijst staat, dit project ook niet zal worden uitgevoerd, en vice versa. De lijst dient als een richtinggevend instrument en kan in de toekomst verder worden aangepast en verfijnd.

D. CONCRETE AANPAK

Voor de concrete aanpak wordt in verschillende stappen gewerkt.

Zoals aangegeven wordt in het kader van een langetermijnvisie op investeringsbeleid in een eerste stap een bevraging georganiseerd om inzicht te krijgen in de toekomstige investeringsnoden binnen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. Deze oefening heeft als doel een eerste aanzet te geven voor een investeringscatalogus, die als intern werkinstrument zal dienen.

¹ Een lijn in het bevragingsdocument (excel)

Deze investeringscatalogus helpt bij het in kaart brengen van potentiële projecten en investeringsnoden, zonder dat opname in deze catalogus een garantie biedt op effectieve uitvoering.

De resultaten van voorliggende oefening zullen in een volgende stap worden gebruikt om een hernieuwde indicatieve lijst van toekomstige projecten en programma's vorm te geven en samen te stellen. In het najaar zal deze hernieuwde indicatieve lijst van toekomstige projecten meegegeven worden in het basisrapport Grote Projecten en Programma's – Editie 2025. Deze indicatieve lijst omvat grote projecten of programma's die nog in de onderzoeksfase zitten maar die naar verwachting in de nabije toekomst tot realisatie zullen overgegaan.

De grote projecten en programma's die uitgebreid worden besproken in het basisrapport Grote Projecten en Programma's, betreffen daarentegen initiatieven die al in uitvoering zijn of waarvoor de start van de gunningsprocedure reeds is goedgekeurd.

Stap 1: Investeringscatalogus (voor alle projecten/ investeringslijnen > € 10 mln.)

Op basis van de langetermijnvisie op investeringsbeleid willen we per beleidsdomein tot een zogenaamde 'long list' komen van investeringsnoden en geplande of in voorbereiding zijnde investeringen. Er wordt gestreefd naar de opname van alle potentiële investeringen vanaf een investeringsbedrag van 10 miljoen euro in deze 'investeringscatalogus'.

Investeringsprojecten van beperkte waarde (< 10 mio euro) die uitgevoerd worden binnen de reguliere investeringskredieten kunnen hierbij thematisch gegroepeerd worden of kleinere investeringen kunnen ook gebundeld worden in een bredere programmatorische of gebiedsgerichte benadering wanneer er een overkoepelende programma-stuurgroep en programma-beheer bestaat.

Definitie van investeringen:

Voor de investeringsbevraging en -agenda's gebruiken we de definitie van 'investeringen' volgens de Nationale Rekeningen en de Europese begrotingsopvolging. Enkel uitgaven die bijdragen aan de verwerving, verbetering of uitbreiding van kapitaalgoederen worden als investeringen beschouwd.

Onder investeringen vallen alle uitgaven die leiden tot een duurzame toename van de kapitaalgoederen van de overheid of andere begunstigden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen directe investeringen door de Vlaamse overheid en kapitaaloverdrachten ter ondersteuning van investeringen door derden.

Directe investeringen door de overheid omvat overheidsuitgaven voor de aankoop en realisatie van vaste activa, waaronder:

- Wegen- en waterbouwkundige werken
- Nieuwbouw en aankoop van gebouwen
- Verwerving van immateriële investeringsgoederen (bv. software, patenten)

Projecten die potentieel via DBFM-projecten (Design, Build, Finance, Maintain) of Publiek-private samenwerkingen (PPS) gerealiseerd zouden worden willen we bijkomend ook mee in de scope van deze oefening meenemen. Ook al vallen de investeringen bij niet-geconsolideerde PPS'en in de INR-benadering weliswaar onder investeringen van de private sector.

Naast directe investeringen worden ook bepaalde kapitaaloverdrachten als investeringen beschouwd, voor zover ze expliciet bedoeld zijn voor de realisatie van kapitaalgoederen. Dit omvat:

- Investerings in overheidsbedrijven en vzw's, zoals de financiering van nutsvoorzieningen of de subsidies voor scholenbouw

- Investeringsen in lokale overheden (gemeenten, provincies)
- Investeringsen in privébedrijven en onderzoeksinstellingen ter ondersteuning van strategische sectoren, innovatie of duurzame energie

Voor een duidelijke afbakening van het investeringsconcept wordt verwezen naar: [Hoe-rapporteren-over-overheidsinvesteringsen.pdf](#)

Scope

Voor deze bevraging kijken we naar de investeringsen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen.

- Met de Vlaamse Gemeenschap bedoelen we de rechtspersonen Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse Gewest, vermeld in artikel 2 en 3 van de Grondwet.
- Met Vlaamse rechtspersonen bedoelen we alle andere rechtspersonen dan de Vlaamse Gemeenschap, die deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid. De Vlaamse deelstaatoverheid wordt daarbij omschreven als het geheel van Vlaamse entiteiten die ressorteren onder de sectorale code 13.12 van verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Een overzicht kan terug gevonden worden via: <https://inr-icn.fgov.be/nl/publicatie/nationale-en-regionale-rekeningen>

Inhoud template

Deze oplijsting wordt gedaan aan de hand van de excel-template in bijlage. In het opvraagjabloon zijn volgende parameters opgenomen:

- **Beleidsdomein(en)**
Het beleidsdomein waarbinnen de investeringsen vallen
- **Beleidsprogramma**
Vermeldt het Beleidsprogramma waaronder de investering(slijn) valt
- **Naam (Project, investeringsprogramma, thematiek)**
Een duidelijke en herkenbare naam/omschrijving van de investering(slijn), zij het projectnaam, investeringsprogramma of thema.
- **Soort investeringslijn**
Geef aan of de investering gaat om een individueel project, een investeringsprogramma (met programmabeheer) of een thematische clustering van kleinere investeringsprojecten (in een investeringslijn).
- **Aard van investering**
Geef aan of het gaat om een directe investering, een kapitaaloverdracht of een PPS (DBFM)
- **Locatie**
Geef hier de geografische locatie van de investering op
- **Verwijzing naar beleidsdoelstelling(en) (Strategisch of Operationeel)**
Verwijs naar de Strategische of Operationele doelstelling zoals vermeld in de BBT waaraan de investering(slijn) bijdraagt
- **Reeds concrete (budgettaire) engagementen door de VR? (ja/nee)**
Geef aan of er reeds een (budgettaire) engagement gegeven is door de Vlaamse regering om de investering(slijn) te initiëren. (Bv. Nota Vlaamse regering voor opstart plaatsingsprocedure, Vermeld in het Vlaams Regeerakkoord,...)
Minimale investeringswaarde (of volume van de respectievelijke wachtlijst verbonden aan het investeringsthema)
Geef de geraamde (minimale) investeringswaarde in Keuro van de geviseerde investering(slijn). Voor een investeringsprogramma of noden kan dit bv. het volume van de gekende wachtlijst zijn.

- **Maximale investeringswaarde (of maximaal taakstellend budget dat aan het investeringsproject of thema is gelinkt)**

Geef de maximale investeringswaarde (Bv. taakstellend budget) van de geïmplementeerde investering(s)lij(n).

Indien er bij concrete projecten nog geen nauwkeurige raming beschikbaar is kan de 'minimale en maximale investeringswaarde' gebruikt worden om een prijsvork mee te geven.

Wanneer er een jaarlijks vast budget is om de investeringsnoden (bij thematische clusters) te ledigen kan dit jaarlijks budget bij de maximale investeringswaarde worden ingegeven (duidelijk in dat geval bij de volgende vraag aan dat het om een recurrente uitgave gaat.)

- **Eenmalige investering of recurrente uitgave**

Duid aan of de raming om eenmalige investeringen gaat of dat het om een recurrente (jaarlijkse) (kapitaal)subsidie gaat.

- **Indicatieve VEK-kalender**

- **Ramingsjaar**

Het jaar waarop de nominale prijs is gebaseerd.

- **Geschatte start van uitvoering** (jaartal of "recurrente uitgave")

Geef aan in welk jaar vermoedelijk de eerste investeringsuitgave (of in het geval van een DBFM: het eerste jaar waarin beschikbaarheidsvergoedingen worden verwacht) wordt verwacht. Voor recurrente investeringslijnen wordt het startjaar opgegeven (met 2025 als vroegste jaar).

Met vragen over het invullen van de template kunt u contact opnemen met het departement Financiën en Begroting, dienst Grote Projecten en Programma's, via gpp@vlaanderen.be.

Stap 2: Indicatieve lijst van toekomstige projecten (voor grote projecten en programma's)

In het indicatief overzicht van toekomstige grote projecten en programma's willen we een blik werpen op de toekomstige projectpijplijn van grote projecten en programma's van de Vlaamse overheid. Een dergelijke lijst biedt inzicht in belangrijke investeringsprojecten die zich nu nog in een onderzoeksfase bevinden en in de toekomst tot realisatie kunnen komen.

Op basis van de in kaart gebrachte indicatieve investeringscatalogus (zie vorig punt) zal een indicatieve lijst van toekomstige investeringen opgesteld worden.

Projecten die in aanmerking komen voor de indicatieve lijst van grote projecten en programma's moeten voldoen aan de volgende criteria:

- **Investeringskost:** Projecten met een minimale investeringskost (nog nader te bepalen).
- **Fase van besluitvorming:** Projecten moeten zich in een gevorderde fase van besluitvorming bevinden. Dit wil zeggen dat er reeds een voorkeursalternatief is én dat de verwachting is dat de gunningsprocedure (m.b.t. de effectieve werken) binnen de vijf komende jaren kan worden opgestart (van eerste deelproject bij een programma).
- **Beleidsmatige inpassing:** Projecten moeten aansluiten bij de strategische doelstellingen en beleidsplannen van de Vlaamse regering.
- **Budgettaire inpassing:** Er moet een duidelijke raming (minstens een prijsvork) van de investeringskosten zijn, inclusief onzekerheidsmarges en een beschrijving van de budgettaire impact en inpasbaarheid van het project.

Een eerste vernieuwde indicatieve lijst van toekomstige projecten zal in het basisrapport Grote Projecten en Programma's – Editie 2025 worden opgenomen.

Voor de projecten die in de indicatieve lijst van toekomstige projecten wordt opgenomen zal de volgende informatie in het basisrapport worden hernoemd:

- **Naam van het project:** Een korte, unieke en duidelijke titel
- **Beleidsdomein(en):** De beleidsdomein(en) die het project trekken
- **Begrotingsprogramma**
- **De strategische en operationele doelstelling(en) waaraan het project beantwoord:** Hierbij kan gerefereerd worden naar de strategische en operationele doelstellingen van het project
- **Totale verwachte investeringskost:** Inclusief een raming van de kosten (plus duiding van de onzekerheidsmarges)
- **Korte inhoud van het project:** Een beknopte beschrijving van het project.
- **Indicatieve timing:** Verwachte start- en einddatum van de effectieve uitvoering.
- **Verwachte uitvoeringsvorm:** Bijvoorbeeld DBFM, traditionele aanbesteding, etc.

Om de relevantie van de indicatieve lijst te verhogen, zijn enkel projecten opgenomen waarbij reeds een principiële beslissing met betrekking tot de opstart van dat project of programma werd genomen. Aangezien deze projecten zich nog in een vroege fase bevinden en de scope nog niet volledig vastligt, is het niet altijd mogelijk om een nauwkeurige schatting te maken van de uiteindelijke investeringskost. Waar mogelijk wordt gewerkt met een zo nauwkeurig mogelijke raming.

Het is belangrijk om te benadrukken dat opname in de indicatieve lijst geen garantie is dat het project daadwerkelijk zal worden uitgevoerd. De uiteindelijke realisatie van een project kan afhangen van verschillende factoren, zoals de verdere uitwerking van het project, technische en financiële haalbaarheid, en eventuele herprioritering van projecten. Dit betekent dat projecten op de indicatieve lijst nog onderhevig kunnen zijn aan wijzigingen en dat er geen definitief engagement is totdat alle noodzakelijke voorwaarden zijn vervuld en de besluitvorming volledig is afgerond.

E. PLANNING EN VOLGENDE STAPPEN

- Deadline voor het overmaken van de opgevraagde input aan het departement Financiën en Begroting (via ggp@vlaanderen.be) voor de investeringscatalogi vanuit de verschillende beleidsdomeinen 30 juni 2025. De beleidsdomeinen stemmen hierbij onderling met hun bevoegde kabinetten af.
- Selectie indicatieve lijst: Q3 2025
- Publicatie van het basisrapport inclusief indicatieve lijst van toekomstige projecten: Eind oktober 2025

Het is een proces van voortschrijdend inzicht en zal mogelijks verschillende iteraties vergen. De indicatieve lijst van toekomstige projecten zal een eerste blik geven van deze oefening. Deze oefening zal verder verfijnd worden.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS